

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
 Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
 Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Égyes szám ára 4 fillér.
 SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Drágaság.

Évtizedek vágyakozása, küzdelme előzte meg, — míg az állami alkalmazottak minden vonalán rendezték a fizetéseket és az állambáztartás súlyos megterhelése mellett, — jelentékenyen emelték azokat.

Nem azért hangsúlyozzuk azt, hogy állambáztartásunk súlyos megterhelése mellett, mintha sajnálnók az állami alkalmazottaktól a fizetésjavítást. Ellenkezőleg. — Hiszen a „Debreczen” mindig egyik erős szószólója volt a tisztviselők fizetésrendezésének. Mi most pusztán arra a tényre akarunk rámutatni, hogy tisztviselőink jogos érdekében megterhelték állambáztartásunkat anélkül, hogy a tisztviselők anyagi helyzetén segítettek volna. — Amit az ország tisztviselői anyagi helyzetének javítására áldozott: azt egyszerűen elkaparították, zsebrevágták az élelmi- és lakászsorások.

Az életszükséglet és annak árai emelkednek természetesen uton is. — Ezen nem igen lehet segíteni. De segíteni lehet és segíteni kell az

árak oly mesterséges erőszakos fel-emelésén, mit uzsoráslelkek szövetkezése és a helyzetnek igaztalan kiszákmányolása idéz elő.

Hogy ez uzsoráskodás és kiszákmányolás meg van, ez annyira köztudomásu, hogy feleslegesnek tartjuk egy szót is vesztegetni ennek bizonyítására. E helyett örömmel jelentjük azt, hogy az a sokat szidott koalíciós kormány e téren is megkezdette segítő munkáját.

Ugy értesülünk, hogy már a jövő hó elejére Wekerle miniszterelnök Magyarország városainak képviselőit ankétra hívta össze, melynek feladata volna anyomasztó drágaság és inség megszüntetésének, vagy legalább esökkentésének módzatait megbeszélni.

Egyik fővárosi lap arról is hirt ad, hogy a miniszterelnök mielőtt az ankétet egybehívta volna, köriratban felhívta a városokat és vármegyéket, hogy mondjanak előre véleményyt az ankétre kitűzött kérdésekről.

A városok már mind beküldték véleményüket és az illető lap úgy állítja, hogy neki módjában volt e

véleményeket megismerhetni és közöl azok közül néhányat.

Nos hát, mi kételkedve fogadjuk azt, hogy a kérdéses lap tényleg azokat a véleményeket közölte volna, melyeket a vidéki városok beküldöttek. A közölt vélemények annyira tendenciózusak, hogy azok legfeljebb a szerkesztőség műhelyében önkényüleg készültek el és távol állanak a vidéki városok gondolkozásától.

E vélemények szerint minden drágaságnak, minden szén- és huspanamának, minden lakászsorának, sőt az ország minden meglevő és leendő bajának az agráriusok az okai.

Annyira igaztalan, sőt nevetséges e vád, hogy valóban nem érdemes vele komolyan foglalkozni. — Hogy, mást nem is említve, a szén- és lakászsorát miként lehet: az agráriusokkal kapcsolatba hozni: az igazán talány előtünk. Ismételjük, hogy az ilyen, budapesti redakciókban gyártott együgyü vádaskodásról komolyan beszélni nem lehet csupán annak bizonyítására említettük fel, hogy ime egy oly kérdés

Régi cselédek.

A „Debreczen” számára írta: Lovasy Ándor.

A nóta is azt mondja, a klárinét is azt jajgatja, hogy: „Nem úgy van már, mint volt régen!”

Ha manapság egy cseléd harminc esztendeig szolgál egy gazdát, a miniszter küld neki pecsétes levelet, rézből készült aranyos monétát, melyet a főszolgabíró, vagy az alispán tűz a mellére, nagy lasomát csapnak a tiszteletere és ha meghal, prédikációs halott lesz be őle.

Nemrég ideje még nem volt ritkaság a régi, hű cseléd; az igaz, hogy a gazda is családtagjának tekintette. Ha dolgozott megbecsülte.

Vasárnap, ha nem volt szorgos nyári munka, templomba engedte, ha beteg volt, nem küldte kórházba, se a kirurgushoz, hanem zsájával, majoránna gyökérrel, paprikás pálinkával, ezerjófűves ürmös borral, meg keserűsöval gyógyította, szóval megadta neki, ami dukált.

Ha nem dolgozott, ha megcsökönyösödött, jó szóval, vagy ha az nem használt, csattos szíjjal, pipaszárral próbálta jó utra téríteni, de azért nem volt érte harag, se felmondás.

Majd minden cseléd holta napjáig egy gazdánál szolgált, sokszor még a fia, meg az unokája is ott ragadt a régi helyen.

Hajdu, inas, kocsis, szakácsné, szobalány, kukta, szolgáló, pesztra nedves és száraz dajka, kanász, juhász, gulyás, csikós és más effele külső-belső népség sorából lehetne sok jeles példát felsorolni; én csak egy néhány érdemes, régi szolgáról emlí kezem meg, kiknek nevét és életük egyes jellemző vonását megőriztem az emlékezetemben.

Az öreg Nagy István, kora ifjúságától kezdve viselte nemes Biharvármegye sárga zsinórral kiteremtettézetett uniforáját, eimeres tarsolyát Ott volt annál a nagy ataknál, mikor a mult század negyvenes éveiben a Pecsovicsook, fegyveres hajdukkal verették ki a „kis ur”-nak, Beóthy Odónnek a seregét.

Ő is kivont karddal szoritotta kifelé az ellenvéleményt a nagyteremből, de azért, mikor a Beóthyek kerütek felül, nem álltak bosszút, hanem meghagyták Nagy Istvánt a hivatalában.

Hosszu évtizedeken át porolta az aktákat, meg a rabokat. Azután elmúlt az az idő is! Aktákat szabad volt porolni, de a rabokkal szórmentén kellett banni, mert tilal-

massá tették a botozást. Nagyot fordult a világ!

A nemes vármegye sorai lassan-lassan megritkultak, különösen a szabadságharc alatt. Némelyik tekintetes ur ott maradt az erdélyi csatatereken, némelyik Olmützbe meg Kufsteinba került, volt olyan is, aki bitófán végezte be dicsőséges életét. Aki szabadon, vagy öve maradt, az meg kimenekült külső országba.

A „kis ur” is elbujdosott világgá, idegen földre meghalni. Jött a német, köcsöskalapos, sárga-fekete nadrágu, ideges népség; de Nagy István uram azért szolgált tovább a vármegyét nagy szomorán...

A bosszu éjszaka után újra megvirradt és Nagy István u am ekkor is megmaradt a régi kegyeren, nagy vígan...

Utoljára már igen megöregedett. Maga is restete az öregséget és mindig letagadott az éveiből egy-egy esztendőt, utóvégre már egy pár évtizedet is elszámolt a maga javára. Könnyü volt neki, kihaltak mellőle a kortársai és nem volt, aki ellene tanuskodjak.

Utóbbi időben a levéltárhoz vezényelték szolgálatté elre, ott még porolni sem igen kellett, legfeljebb a macskákat biztatta az egérfogásra.

A „Salvátor” sör megérkezett. „Arany Bika”

Ezen világhírü gyógyhatásu sör kizárólag az szálloda összes termeiben kapható. Mindig friss csapolás. — A n. é. közönség nagybecsü látogatását kéri tisztelettel **NÉMETH ANDRÁS és TÁRSA.**

tárgyalásába is, mely a kiuzsorázott polgárság segítségére siet, a politikát és pártkérdést akarják behurcolni.

Annak az ankétnek, melyet Wekerle a mind veszedelmesebben növekvő drágaság megszüntetésére hívott egybe: sokkal humánusabb és sokkal nemesebb a feladata, sem hogy azt a politika és pártkérdés szempontjából szabadna kezelni, — mert ez csak kárára lehetne a jó ügynek.

Mindenkinek, kinek szívében fekszik a kiuzsorázott polgárság érdeke, föltétlen őszinteséggel kell sietnie ama akció támogatására, melyet most Wekerle miniszterelnök kezdett meg.

Mi hisszük is, hogy az összehívott ankét feladata magaslatán fog állani és így a kormány humánus és valóban nemes akciójának meglesz az örvendetes sikere. —y.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Kezdi a nemzetiségiak

Folyik az obstrukció.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 28.

Justh Gyula elnököl az ülésen.

Vlad Aurél az első szónok a házszabályrevízió ellen. Vannak rá esetek, úgy mond, hogy kérszerítő erővel kitor a törvényazonosság híján öka obstrukciónak, legfeljebb megkönnyíti. A baj gyökerét kell tehát lehetlenné tenni. Dacára annak, hogy a házszabályok megkönnyítik az obstrukciót, tulajdonképpen csak két obstrukció volt. Okot mindketőre a túlzott sovinizmus szolgáltatott. S ezért jelentkezik a koalíciós ur-

lem alatt is az obstrukció. Nem elvekért, hanem osztályérdekéért megy itt a küzdelem. Tudták, hogy a szabadelvű pártot felülől megbuktatni nem lehet, mozgósították tehát nemzeti jelszavakkal a tömeget. S a mostani frondörök s sem megy elvek megvalósításáért, hanem csak azért, hogy a függetlenségi párt a hatalmat a kezébe vegye. A koalíciós kormány tudta, mikor az általános választójog alapján kormányra jutott, hogy parlamenti reformra lesz szükség. Hát akkor miért nem mondta meg, hogy a házszabályt ilyen módon chajtja szigorítani? Hivatkozik arra, hogy a nemzetiségi párt esatlakozhatott volna a horvátok obstrukciójához s akkor január elsején nem lett volna kvóta felemelés és kiegyezés. De nem tették, hogy ezáltal is kifejezést adjanak loyaltásuknak. A nemzetiségiak tehát nem adtak okot a házszabály revíziójára. Attól tart, hogy a választási reform által még a lehetőséget is megdőljön. Ezért még a katonai kérdéseket sem vonják ki a revizionált házszabály hatálya alól. Apponyi viszont azt mondta, hogy ez a kormány nem fog visszaélni. Elfeledni, hogy a következő kormány másképp gondolkodhatik. A Nagy-féle indítványról úgy véli, hogy egyéb tendenciája nincs, mint hogy egy más házszabályrevízió sorsát biztosítja. Ez a javaslat felbillent az egyensúlyt. Konfliktusa a kisebb jogait, de amellett a valódi többség akaratának kifejezést sem biztosítja. Határozati javaslatot ad be a javaslat ellen.

Lukács László: Állam ellenes, nemzetellenes! Menjenek Debrecenbe felvilágosítást kérni. (Zaj.)

Vlad Aurél: A jövő parlamentben egyesek érdeket helyezik szembe az egyetemes érdekekkel. A felső rétegnek nincs joga mondani: „Az állam én vagyok!” Pedig a házszabályt ebből a szempontból akarják revízió alá fogni. De nem fogadja el a revíziót azért sem, mert az a többségi abszolutizmust jelenti. Már pedig a házszabály a kisebbség védelmének eszköze. A házszabály módosítására 40 tagu parlamenti bizottság kiküldését indítványozza, ahol minden párt kellőleg képviselve legyen. — Olyan házszabályrevízióhoz, mely az állam- és nemzetellenes, megkülönböztető és is hozzájárulna. De olyan fegyvert nem hajlandó adni egy jövődó kormány kezébe, melyet meremlyenre használna fel a szólásszabadság s a kisebbség ellen. Ezt parancsolja a nemzet szuverénitása. Részletesen foglalkozik ezután a revíziós javaslat sérelmeivel.

Egyszer valami névnap, vagy születésnap alkalmával nagy és díszes vendégsereg gyűlt össze Miskolcra Lajos áldosdi hazánál. Megérkezett gróf Haller Sándor a varmegye főispánja is. Derék, kedves uri ember, jó hazafi, de sok beszedű, rossz szónok.

A vacsora ideje érkezett. A vén Gyuri volt a szögök vezetője, ő hordta az asztal körül a sok jó innivalót, ő töltötte az előkelőbbek poharába a sok jó innivalót.

Vacsora közben természetesen megeredt a szó, azután a poharköszöntőkre került a sor.

Elsőnek állott fel a főispán, gróf Haller Sándor. A derék férfiúnak az volt a szokása, hogy ha belekezdett egy mondatba, soha be nem fejezte. E.ész nyugodt lelkismerettel főtbe hagyta, mint a Babel-tornyát, de azért tovább beszélt kiartással, mint egy papagály és olyan hangon recsegett, mint a tőrőszentmártoni tot orgona. Ha megakadt a beszéd során, folyton közbeszúrta ezt a szót: szaprisztul! A végső akkordokat pedig rendszeren így fejezte be: fine, finale, eleg az hozzá, hogy az én kedves barátomat, az alispánt, az Uris en, sokaig alászolgája!

A pohár köszöntő alatt az öreg inas, a vén Gyuri, nagy illendőséggel, mozdulatlanul állt a pec-enyes tállal a szónok háta mögött, csak a fejét rázta, rázogatta, mintha darázs szállott volna az orra hegyére, hegyesre kipedrett bajuszat pedig úgy mozgatta, mint a hős cincér a csápjait.

Mikor vége volt a pohár köszöntőnek, Boka Samu bandája rázendítte a tust, a pohárk összekocantak, azután csend lett ismét. És ekkor megszólalt a vén inas ilyenformán: na bijon gyenge volt!

Öt perc szünetet kér.

Elnök: Kérem, maltóztassék csak folytatni. Még nem érkezett el az ideje.

Vlad Aurél: Nagyon pongyola és hézagos a Nagy-féle indítvány. Rengeteg félreértésekre ad alkalmat. Nem lehet tehát olyan házszabályt elfogadni, mely házszabályellenes ha ározatokra adhat alkalmat, mert — az elnök mondta tegnap — az ilyenek érvénytelenek. Az a körülmény, hogy a reakcióval együtt a kormány a kabinetkérdést is felvetette, kétszeres kötelességet ró az ellenzékre, hogy állást foglalva, megszabadítsa az országot ettől a kormánytól. (Ugy van! Helyes.) Ismételten szünetet kér.

Szünet után.

Vlad Aurél foglalkozik a házszabályrevízió mellett elhangzott beszédekkel. — Andrássy beszédéből megállapítható, hogy intézményileg akarja lehetlenné tenni a választási reform által még a lehetőséget is annak, hogy a felső osztály uralma itt megdőljön. Ezért még a katonai kérdéseket sem vonják ki a revizionált házszabály hatálya alól. Apponyi viszont azt mondta, hogy ez a kormány nem fog visszaélni. Elfeledni, hogy a következő kormány másképp gondolkodhatik. A Nagy-féle indítványról úgy véli, hogy egyéb tendenciája nincs, mint hogy egy más házszabályrevízió sorsát biztosítja. Ez a javaslat felbillent az egyensúlyt. Konfliktusa a kisebb jogait, de amellett a valódi többség akaratának kifejezést sem biztosítja. Határozati javaslatot ad be a javaslat ellen.

Báró Wesselényi Ferenc oly szomorú jelenségeket lát a pártban, hogy azokat, akik más meggyőződést vallanak, rögtön a hazafiatlanság vádjával illetik. (Ugy van, ugy van!) A házszabályrevízió azon részéhez, mely egy nemzetellenes kisebbség működését lehetlenné teszi, ő is hozzájárul. De nem fogadja el a Nagy-féle indítványt mert az az elnökség kezébe olyan fegyvert ad, mely nem gyógyítja a parlamentárizmust, hanem megöli. (Ugy van) Ezen indítvánnyal oly törvényt akarunk keresztülhajtani, melyet nem ismerünk. A szólásszabadság megsértését látja ebben a javaslatban, ami ellen ünneppélyesen tiltakozik. (Taps. Eljen. Ugy van!)

Politikai hírek.

Wekerle a királynál. Bécsből táviratozzák nekünk: Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt 11 órakor kiballgatáson jelent meg ő felségénél. A kiballgatás előtt ma reggel hosszabb konferenciát folytatott Barabás Bélával, a delegáció elnökével. A konferencia a delegáció záró ülésének programját és tárgyait illette.

A politikai helyzet.

A Ház folyosójáról.

— Fővárosi tudósítónktól. —

— február 29.

Tegnap este Holló Lajos békét kötött, de ma délelőtt hívei megint nagyon hangosak.

— Nem leszerelés az, hanem garanciákat ígértek nekünk s ezek fejében ígérte meg Holló a kormánynak, hogy továbbra is hívei leszünk! — fejtegette Gaál Gaszton nagy csoport képviselőinek.

Kitűdött, hogy a függetlenségi párt frondörjei a következő kérdésekben kívánnak az intéző bizottság szombati üléséből kötelező és energetikus állásfoglalást:

1. az önálló vámerület,
2. az önálló bank,
3. a nemzetiségi törvény revidálása,
4. szabad kéz belügyi téren,
5. a Márey-féle házszabályrevízió elfogadása.

A frondörökben megvan különben a hajlandóság arra, hogy dezavualják vezérüket, Holló Lajost is.

Verőfényes, őszi alkonyatkor kiállott az öreg a vasajtó elé, rágyujtott a selmeci pipára és huszáros n kipedrett bajusza alól eregette a bodor fűs.öket, elmerengve a mul-takon.

Egyszer aztán nagyon megrokkantak az inai és penzióba küldték; de bogott, veszekedett, zsörtölt, hogy miért küldik „élete de-len nyugalomba, mert ő még bírja a szolgálatot, hiszen még a nyolcvan esziendőt sem igen tölthet be.“

Ekkor aztán valami szemfüles tisztviselő kikereste a levéltárból a vén bajzu keresztlevelét és rápírtott a helyke legényre, hogy a századik esztendőnek a mesgyéjét is lelapodta.

Szomoruan, busan, lehorgasztott fejjel hagyta ott a régi sa-feszket. Belebetegedett a penzióba és fel sem kelt többé az ágyból.

Százhet éves korában temették el az öreg Nagy Istvánt. A koporóban is, haló porában is nemes Biharország uniformistát viseli.

A híres bihari alispánnak, később Hajdu varmegye főispánjának, Miskolcra Lajosnak volt egy öreg házjárja.

Jóízű, vidám kedélyű, a gazdájához hűséges, de a gazdájával kissé könnyen bánó vén legény. Ismerte az egész varmegye és ő is ismert mindenkit.

Ha hűvös idő volt és a rettegett vicispán a vitorlavászon nadrágot akarta felvenni, Gyuri rászólt a gazdájára: veszi bizony a tekintetes ur a macska nadrágot, nem a vitorlat, őszre fordult az idő, tessék, itt van a bélelt posztó, punctum!

Ez ellen aztán nem volt apelláta.

— Valamennyien együtt vagyunk, csak Szentiványi Árpád hagyott el minket! — ezt mondta Mérey Lajos.
A vitézkedésüktől azonban most már csakugyan — nem fél a kormány.

Az egyik vezér a tenyerébe hajtott fejjel busult a folyosón.
— Miért hajtod a tenyerébe a fejedet — kérdezte tőle Kelemen Samu.
— Nem a tenyerem az, hanem az öklöm — válaszolta ez harciasan.
— Barátom, a ti öklötök veszedelmesen hasonlít a tenyérhez — vágta vissza a szatmári követ.

Gróf Andrassy Gyula ma is eljött a folyosóra, de egyelőre nem vesz részt a nagyobb vitákban, hanem egyik sarokban Kaas Ivorral beszélget. Ez szeretne státus-titkokat kiszedni belőle:

— Olyan lesz az általános választói jog, mint Ausztriában? — kérdezi Kaas Ivor báró.
— Semmiesetre sem! — válaszolt a miniszter. Ezt kijelenthetem.

A báró aztán a belügyminiszter előtt is azt vitatja, hogy a házszabályrevízió a létszámemelésre kell.

— Nem igaz! Rémmese. Megmondtam én is, Apponyi is tegnap.
De aztán abba is hagyja a kapacitást. Kaas Ivor kemény fejú...

Egyház és iskola.

Szavazatbontás az egyháznál.

Uj tanácsbíró és főjegyző a kerületben.

— február 29.

(Saját tudósítónktól.) A tiszántuli ref. egyházkerület vezetőségében az utóbbi hónapok alatt több fontos állás maradt üresen a börtöltetlen. Így Ujfalussy Béla világi főjegyző lemondott tisztségéről, míg Soltész László szoboszlói lelkész halálával egyik tanácsbírói állás is megüresedett.

Ezen állásokra kiirt választás határideje lejárván a beérkezett szavazatokat tegnap bontotta föl a szavazatbontó küldöttség. — Eszerint a világi főjegyzői állásra a jelenlegi eljegyző, konventi előadó, dr. Baksa Lajos választott meg 618 szavazattal, tehát nagy többséggel.

A tanácsbírói tisztségre való szavazás már nem volt olyan egyhangú. A beérkezett szavazatok közül 313 szavazat Széll Kálmán nyugalmazott esperesre, 311 szavazat pedig dr. Márk Ferenc okányi lelkészre esett.

Ilyenformán a tanácsbírói állásra pótszavazás lesz, miután abszolút többséget senki sem nyert.

Presbyteri gyűlés. A debreceni ref. egyház 1908. évi március hó 1-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart. A tárgysorozat főbb pontjai a következők: A lelkészi értekezlet ez évi február 12-én 1. sz. alatt kelt végzése a közalapi állandó bizottság elnökének megválasztása tárgyában. — A lelkészi értekezlet ez évi február 12-én 5. sz. alatt kelt végzése a lelkészelnöki tiszt tárgyában. — Küldöttségi vélemény a tanítótestületnek a kondíciósfirmációra való előkészítésre és az ismétlődő iskolai vallástanításra nevezett határozat tárgyában. — Küldöttségi vélemény Simon Istvan tanító felebbbeszédének felszerelése tárgyában. — Küldöttségi vélemény Ormós Lajos tanítónak a konfirmációra való előkészítés ügyében tett nyilatkozata tárgyában. — A gazd. bizottság f. évi 232. sz. végzése az egyházi adó rendezése és az új egyházi törvények szerinti közalap járulék kivétele tárgyában. — A gazd. bizottság f. évi 197. sz. végzése a tanyai állami iskola részére átengedett 1600 négyszögöl ondódi föld tár-

gyában. A gazd. bizottság f. évi 233. sz. végzése az egyház pénztárára vonatkozó költségelőirányzat tárgyában. — A kertészekből való temetéseknel a régi gyakorlat visszaállításának ügye.

Városi tisztviselők fizetés rendezése.

A javaslat kidolgozása.

A szervező bizottság ülése.

— február 29.

(Saját tudósítónktól.) A szervező bizottság tegnap délután tartott ülésén került végre napirendre a városi tisztviselők fizetésrendezésének ügye. A szervező bizottság, mint a jelekből láttuk, komolyan hozzákezdett a kétségkívül nehéz kérdés megoldásához, ami nem kis feladat lesz, mert évtizedekre szóló munkálatról van szó, melynek nemcsak alaposnak, hanem sok ellentétes érdeket kielégítőnek és mindenekfelett jónak kell lennie. Jónak kell lennie abban az értelemben, hogy Debrecen város tisztviselőinek tisztességes megélhetését biztosítsa.

Ezenfelül a szervező bizottságnak különös tekintettel kell lenni arra, az eddigi tárgyalásokon eléggé nem méltányolt s csak éppen Fejér Ferenc dr. által felemlített körülményre, hogy a városi tisztviselők társadalmi kötelezettségei Debrecenben rendkívül súlyosak. Mert ez faktum. A város közönsége ugyanis egyenesen megkívánja, hogy a város tisztviselői részt vegyenek mindenféle és természetesen anyagi áldozattal járó társadalmi tevékenységben vagy mozgalomban.

Az ülésről az alábbi tudósításban számolunk be:

A rendszer.

Az ülésen jelen voltak Weszprémy Zoltán főispán elnöke alatt Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Márton Imre, Juhász Ignác, Zádor Lajos kir. tanácsos, Fejér Ferenc dr., Szilágyi Imre, Aczél Géza főmérnök, Szentesi János, Somogyi Pál, Végh Gyula főkapitány, Király Gyula, Szabó Kálmán, Vargha Károly tb. tanácsnok, Vargha Elemer dr., Kovács Kálmán aljegyzők, Komlósy Pal dr. rendőrfogalmazó a bizottság jegyzője.

A tegnapi ülésen a bizottság a fizetésrendezés tárgyalásához kezdett hozzá. Első ízben a felett vitakoztak, hogy milyen rendszert fogadjanak el a tisztviselők fizetésének megállapításánál.

Márton Imre helyesnek tartja, hogy a fizetésrendezésnél az állami és megyei tisztviselők javadalmazását vegyék mintául. Így az I. osztály egyenlő az állami IV. fizetési osztállyal, a II. a VII. osztállyal a III. az V-el stb.

Aczél Géza kijelenti, hogy lényegileg egyetért Márton Imre indítványával, de ez eltér a többi városok rendszerétől.

Juhász Ignác amellet van, hogy a városi tisztviselők javadalmazása ne legyen kisebb a megyei és állami tisztviselőkénel. Csatlakozik Márton javaslatához.

Zádor Lajos a városok autonómiájára való tekintettel is teljes önálló rendszert ajánl.

Somogyi Pál csatlakozik Márton Imre javaslatához. A városi tisztviselőknek nem szabad kisebb javadalmazásban részesülni, mint az állami tisztviselőknek.

Fejér Ferenc dr. kifejti, hogy a városnál sok olyan állás van, melyeknek megfelelő nincs az államnál, vagy megyénél. Ezért nem lehet az állami vagy megyei rendszer szerint meghatározni a fizetést.

Az elnök a kérdést szavazás alá bocsátja. A szavazásban a tanács tagjai nem vesznek részt. A bizottság elfogadta Márton Imre indítványát.

Fejér Ferenc dr. a napirendhez kérészt. Ugy tudja, hogy a polgármester tagja a bizottságnak. Tehát neki is volt szavazati joga.

Juhász Ignác szerint a polgármester csak a főispánt helyettesíti.

Kovács polgármester nem akar résztvenni a szavazásban, de ő tényleg tagja a bizottságnak. Mikor őt megválasztották polgármesternek, a közgyűlés előtt maga hozta szóba a dolgot, de meghagyták őt tagságában. Ebben az időben választották be Juhász Ignácot is a bizottságba.

Márton Imre: Ha az elnök csupán szavazatok egyenlősége esetén dönt szavával, ennél több jog nem illetheti meg az alelnököt sem.

Juhász Ignác hasonló értelemben szólt fel.

Kovács polgármester kéri, hogy az ügy fölött térjenek napirendre.

A bizottság napirendre tér a kérdés felett.

Vecsey Imre indítványozza, hogy tekintettel más városok példájára, a polgármesterek kiváltságos helyzetére, a polgármester évi fizetését 8, 9 és 10 ezer koronában állapítsák meg.

Márton Imre minden méltányos kívánságot teljesíteni óhajt. Csak azt kell szem előtt tartani, hogy milyen terhet bírnak el az adózó polgárok. Ezért indítványozza, hogy a szervező bizottság albizottságokra oszadjon, hogy minél alaposabban megtárgyalhassa az ügyet minden oldaláról.

Szilágyi Imre: A tisztviselőknek méltányos fizetést kell adni. Ez az egyedüli szempont, mely a bizottságot vezetheti. Márton Imrével az ellenkező álláspontra helyezkedik, nem kívánja az albizottságokba való osztást.

Fejér Ferenc dr. feleslegesnek tartja, hogy albizottságok elé utalják az ügyet. A kérdést megvitathatja és megtárgyalhatja már most a szervező bizottság. Ugyet honnan azt az állami és megyei tisztviselőktől eltérő és nehéz helyzetet, amelyben a városi tisztviselők csupán a társadalmi kötelezettségek tekintetében is vannak. Mai fizetésök mellett megélhetésök sincs biztosítva.

Szentesi János nincs ellene, hogy a tisztviselők helyzetén javítsanak, amennyit lehet, de tekintetbe kell venni a közönség teherelő képességét.

Zádor Lajos nem képzelt lelkiismeretes tisztikart, melynek megélhetése sincs biztosítva. Elszomorító lenne ha megint albizottsághoz tenéek at az ügyet. Kérde, mikor lesz az kez Megfoghatatlan előtte, hogy miért nem akarja a város a saját tisztviselőit fizetni. Mindenkit figyelmeztet arra, hogy becsületes munkát csak akkor követhetnek a tisztviselőktől, ha biztosítják megélhetésüket. Példára hivatkozik, hogy mindentelék igyekezzenek a tisztviselők és hivatalnokok megélhetését biztosítani.

A javaslat érdeke.

Márton Imre kijelenti, hogy neki is szíven fekszik a tisztviselői kar érdeke és mikor javaslatával előállt éppen ezt tartotta szem előtt, mert azt nézi, hogyan mehet biztosan keresztül a fizetésrendezés ügye a közgyűlésen. Már pedig, ha túl lenne a célon, akkor az egész javaslat megbukik.

Fejér Ferenc tudja jól, hogy a fizetésrendezés a város megterhelésével fog jární, de ez természetes. Hivatkozik arra, hogy Debrecen városa még szerencsés helyzetben van, mert magán vagyona is van. A megoldást nem lehet függővé tenni attól, hogy néhány ezer koronával többet kell áldozni a városnak. Lelekiismeretes munkát csak tisztességesen dotált tisztviselői kartól várhatni.

Aczél Géza: arra kell törekedni, hogy minél nagyobb egyetértéssel oldják meg a kérdést. Nem ellenzi, hogy albizottság elé terjesszék az ügyet, de az albizottságnak záros határidőt kell kitűzni a javaslatok elkészítésére. Nem lehet a fizetésrendezés alapjául a vármegyei tisztviselők fizetési

viszonyait venni, mert a városi tisztviselők helyzete és viszonyai egészen mások.

Márton Imre szerint elegendő lenne két hét is az albizottságoknak a munkálatok elvégzésére. Alapos munkára van itt szükség, nehogy odajussanak ahová például Makó városa, hogy megállapítsanak fényes fizetést és fizetni ne tudjanak. A városra most igen nagy anyagi kötelezettségek várnak, a vízvezeték, a villamos világítás, az egyetem és egyéb kulturális intézmények létesítése m. att.

Juhász Ignác: Igaz, hogy Debrecen városának nagy magánvagyonra van, de e vágyon jövedelme már tökéletesen le van kötve és az újabb anyagi áldozatok a város közön-ségére hárulnak, amely közönség vállát na-gyony sok teher nyomja. Márton Imre indít-ványát nagyon okos dolognak tartja és elfo-gadja. Kijelenti, hogy szívesen tul megy a a vármegyei és állami tisztviselők javadal-mazásán, ha kimuták, hogy Debrecen vá-ros tisztviselőinek nagyobb a kötelezettségök és nehezebb a helyzetük.

Kovács József előadja, hogy a pótdadó, ha szükséges is lesz, csak azért lesz szüke-ges, mert a város vagyonának jövedelme le-van most kötve.

Weszprémy Zoltán főispán szavazásra teszi fel Márton Imre indítványát, melyet a szervező bizottság elfogad. Az albizottság tagjaiul megválasztották Márton Imre, Juhász Ignác, Szilágyi Imre tagokat és Roncsik La-jos főszámvevőt.

Az albizottság március 10-re köteles betérjesztetni javaslatát.

Ezzel az ülés véget ért.

Eltűnt ezer koronás váltó.

A teazó tolvaj.

Kifosztott kereskedő.

— február 29.

Félig-meddig bohózatba illő, reánézve Debrecenben Róth Ábrahám balmazújvárosi kereskedőnek. Tulajdonképpen egy egyszerű lopásról van szó, de ezt a tettes vakmerő-séggel hajította végre, hogy ez a vakmerőség érdekességét és bizonyos humoros színt köl-csönöz az egész esetnek.

Róth Ábrahám, kinek Balmazújváro-son elég jó menetelő üzlete van, tegnapelőtt bejött Debrecenbe többrendbeli bevásárlás céljából.

Úgyes-bajos dolgait elvégezvén, ma reggel visszaakart utazni Balmazújvárosra. A kozbeeső éjszakát Rapaport Áron Deák Ferenc-utca 22. szám alatt levő szállasadasán töltötte, hol csakhamar megismerkedett egy hitsorsosával, aki szintén vidéki kereskedőnek mondotta magát.

Az idegen tulságosan barátkozni kez-dezett Róth Ábrahámmal, akinél egy kis elemelhető pénzmagot sejtett. Az éj azonban csendesen telt el, annál is inkább, mert Róth Ábrahám nagyon vigyázott érték-tárgyaira.

Hálótársra céljainak azonban nem felelt meg ez a tulzott óvatosság, azért tehát az idegen cselhez folyamodott. Alig hajnalodott, ő már talpon volt, azt adván okul, hogy utaznia kell, még a hajnali órákban. A kő-szülődsre felébredt Róth Ábrahám, akihez így szólott a hálótárs:

— Kedves bátyám, főzhetne nekem egy kis teát. Én nem érek rá, mert sietnem kell.

Róth Ábrahám lépre ment. Ugy, ahogy volt, könnyű lezserben, kiment a konyhába és buzgón kezdett hozzá a teafőzéshez. A tea hamarosan elkészült és Róth Ábrahám hitsorsosai szeretettel és előzékenységgel vitte be hálótársához, nagy volt azonban amúta, mikor ezt már nem találta sehol. Még jobban megrökönyödött, amikor rájött, hogy az idegen elvitte zsebtárcáját, melyben 70 ko-rona készpénzen kívül egy kitöltött és aláírt 1000 korona értékű képviselő váltó volt.

Az érzékeny károsult ember sietett a rendőrségre, hol felfelentést tett.

Az ügyet a bűnügyi osztályon Mile Pál

rendőrfozalmazónak osztották ki, aki intéz-kedett, nehogy értékesítse a váltót a tet-tes, ha ugyan az meg nem előzte már a rendőrséget. Dobos József rendőrbiztos egyéb-ként nyomában van a vakmerő tolvajnak.

Színház.

MŰSOR:

Szombaton: Paraszthűség népszimű "C" bérletben.

Vasárnap délután: A király házasondik vig-játék bérletszűnet.

Vasárnap este: Paraszthűség népszimű kis bérlet.

* **Paraszthűség.** Ma lesz Than Gyula népszerű lapszerkesztő népsziművének, a Paraszthűség-nek előadása. Az amugy is kedves meséjű darab érdekességét növeli az, hogy teljesen önálló zeneszámokkal kerül színre. A zenét Mártonfalvy György genialis színházi karmester szerezte, kinek zenei készsége általánosan ösmert. A Paraszthűség előadásai jótékonycéluak lesznek, amennyi-ben Than Gyula szerző a szerzői díj tan-tiémjét a gyermekkórház javára ajánlotta fel.

* **Vasárnapi előadások.** Zilahy Gyula vasárnap délután tartja meg a vasárnap dé-lutáni közönségek jubileumát, ekkor eljatsza a Király házasondik Kiskopjai szerepét, amely a művész legjobb alakításai közül való. — Vasárnap este a Paraszthűség kerül másod-szer színre, ugyancsak a gyermekkórház ja-vára. A paraszthűség főszereplői Csáder Irén, Lónyai Piroska, László, Arkosi, Polgár, Horváth, Szakács lesznek.

A koldus-szövetkezet.

Kis leányok kalvariája.

— február 29.

(Saját tudósítónktól.) A „Koldus gróf”-nak, ennek a bájos operetnek második fel-vonása elevenedett fel tegnap a debreceni rendőrség előtt, persze nem azokkal a szub-tilis vonásokkal, melyekkel a darab irva-vagyon, hanem erős, durva színekkel, ami-lyeneket az élet szokott festeni.

A rendőrség leleplezett egy koldus-szö-vetkezetet, melynek számos tagja a város különböző pontjain nagy sikerrel működött és csak éjszákára gyűltek össze, amikor aztán békességesen megosztottak a zsák-mányon.

A banda feje valami Kállai Sándor nevű rovtomultu ember, kinek két züllött nő segédkezik. Ezek nem személyesen viszik az üzletet, hanem csupán kolduló anyagot gondoskodnak. Kis fejten leányokat e ábi-tanuk magukhoz a közel vidékről és ezeket mindenféle rongyokba burkolva kiküldik az utcasarkokra koldulni.

A szülői háztól elszakadt szerencsétlen gyermekek teljesen ki vannak szolgáltatva a lelketlen kufároknak, akik még hozzá, ha a szerencsétlen apróságok nem keresnek elég pénzt, holtra kinnözzák, éheztesítik őket, hogy aztán szánalmas külsejük annál jobban bírja adakozásra a jószívű embereket.

A lélekkufárok lelketlensége nem merült ki az ilyen üzelmekben, hanem még lopásra is rákényszerítik a hatalmukba került gyer-mekeket.

Tegnapelőtt is a 28 as számú rendőr a piacon észrevett egy kis züllött leánykát, amint egy kofának a zsebéből pénzt akart lopni. A rendőr fülön csipte a romegő leány-kát, aki aztán a rendőrségen kihallgatása alkalmával leleplezte kinnóit.

Elmondotta a szerencsétlen gyermek, akit Babu Margitnak hívnak, hogy ő nem csak egyedül van a banda hatalmában, mert ezeknek a lelketlen emberek kezei között van még másik két leánygyermek, Szabó Margit és Nagy Mária nevéek is. Mind-annyian a közeli községekből valók, nyo-

morgó, szegény szűlők, miután nem bírták eltartani, szívesen örökbeadták őket. Így kerültek kinnóikhoz, akik reutenő kálváriát járattak végig a szerencsétlenekkel.

A rendőrség teljes szigorával folytatja a felháborító ügyben a vizsgálatot.

Egy dánosi haramia bűnpöre.

A gyilkos cigány.

— Fővárosi tudósítónktól. —

— február 29.

A dánosi monstre bűnpörnek ma fő-próbája van a pestvidéki esküdtszéken, a mely egy kis izelítőt kapott a nagy pör jeleneteiből. A vádlott: Lakatos (Balog, Parno) János, aki egyik elsőrangú szereplője a dánosi rémtettől kiadott vádiratnak, most egy kisebbszabásu emberölés miatt ül a vadlottak padján.

Lakatos (Balog, Parno) János maktári kőboregány, mint a vádirat előadja, 1906 augusztus 9-ikén Rszál Lajos és József kőboregányok társaságában ellátogatott Üllő községbe, ahol lovakat akart csereberélni.

Üllőt akkor már megszáva tartotta egy cigánykaraván, amelyben a vajdai méltó-ságot Lakatos György töltötte be.

A három jövevény természetesen esat-lakozott a népes karavánhoz, amely a konkurenséket nem valami kitűnő szíveséggel fogadta. Lakatos György, az üllői cigány-ság teljhatalmu ura mindenekelőtt kimondta a határozatot, amely szerint az elsőség jogán csak abban az esetben téri meg a vendé-geket a faluban, ha adót fizetnek. Magya-ran: pénzt követelt a kollégáitól.

A gyilkosság.

De Lakatos János sem esett a feje-lágyára és erőyes hangon tiltakozott az on-kényes adókvetés ellen. A nézeteltéésből zajos cigányháborúság kerekedett, amelynek hevében Lakatos János élesretöltött forgó-pisztolyával hasbalította a vajdát, aki menten összerogyott.

A megsebesült cigányt a legközelebbi vonattal beszállították Budapestre, ahol a Rókus-kórházban másnap meghalt. A gyil-kos elbujdosott s a csendőrök csak harmad-fél hónapi nyomozás után, október 18-án fogták el.

A csendőrök előtt bevallotta, hogy ő lötte szyon Lakatos Györgyöt, de amikor a pestvidéki ügyészség fogházába került, a vizsgálóbíró előtt még azt is letagadta, hogy valaha llón járt.

Amikor a csendőrségen tett töredelmes vallomást a fejére olvasták, azt állította, hogy a csendőrök ütötték-verték s csak azért tett beismerő vallomást, hogy meg-szabaduljon a kizsástól.

Abban az időben — vallotta — amikor a gyilkosság történt, Kécskén tartózkodott. Ugyanigy vallottak Lakatos Dola és Kolom-pár Netti is, akik tanuként szerepelnek a bűnygyben.

A pestvidéki esküdtszék Veréby Ignác táblabíró elnöklele alatt ma tesz igazságot Lakatos (Balogh, Parno) János ügyében.

A vádat dr. Szűllőssy királyi ügyész, a védelmet dr. Rács Gyula ügyvéd képví-seli.

A tárgyaláson egymást érték a humoros jelenetek, amelyekre bőven szolgáltatott al-kalmat a vádlott, nemkülönben a tanuk, akiknek egy része szintén szerepel a dánosi vérengzésben.

A tárgyalás.

Az elnök féltizkor rendelte el a vádlott és a tanuk bevezetését. Lakatos (Balog, Parno) János még a daróruhában is délceg, csinos ember. Fekete körszakált visel. Bátran lép az elnök elé, akit méltóságosnak titulál. Látszik rajta, hogy már tisztában van a bűn-vádi perrendtartás reávonatkozó részével. A tanuk ijedten néznek szét a nagy teremben és az esküdteken. Lakatos Dola visszataszító külsejű banya, akit a dánosi eset napjaiból már ismer a közönség. Azt hiszi, hogy most a dánosi vérengzés miatt vitték a bíróság

elé. Amikor az elnök a személyazonosságát akarja megállapítani, izgatott hangon tiltakozott:

— Nem vagyok Lakatos Dola — rikácsolta — Erzsinek hívják. Igazságot kérek, én nem vagyok bűnös.

Hasztalan csitította a börtönőr. Mindaddig dühöngött, amíg ki nem vezették a teremből.

Kolompár Netti az egyedüli, aki nincs rabruhában. Rikítóan tarka viganóban, se-lyemkendővel a nyakán, bokorugró virágos szoknyában pöndörött az elnök elé. Kezeit csókolom — mondja erős hangon — és ügyesen meghajlik a bíróság előtt.

A vádlott személyazonosságának a megállapításánál az elnök megkérdezi, hogy mi a neve.

— Lakatos János — volt a válasz.

Az elnök: Toldalékok is vannak a maga neve mellett; azokról mi a véleménye?

Vádlott: Csak Lakatos János a nevem kezeit csókolom, méltóságos elnök ur.

— De maga a Balog, meg a Parno névre is hallgat?

— Nem, kérem alássan, nem érzem annak magam.

— Az apját hogy hívták?

— Azt én meg nem mondhatom, mert nem tudom.

— Hát az anyját?

— Azt sem tudom bizonyosan. Talán valami Lakatos Teréznek.

— A feleségének mi a neve?

— Lakatos Fáni.

— A vizsgálóbírónak azt mondta, hogy Kolompár Mari.

— Nem mondtam én egy percig sem, mert Lakatos Fáni annak a neve.

— Hány gyereke van?

— Öt — mondja rövid gondolkodás után.

— A vizsgálóbírónál hármat mondott.

— Ahogy vesszük, kezeit csókolom. — Három az enyém, kettő pedig nevelt fiam, mert tulajdonképpen nem én vagyok a feleségem férje.

Mintegy ebben a kérdésben nagyon nehéz az eligazodás, újabb kérdést adott fel az elnök.

— Mikor született?

— Nem tudom.

— A vizsgálóbírónál azt mondta, hogy 1865-ben született!

— Nem mondtam.

A vádlott általában azt a bonyomást kelti a hallgatóságban, mint aki elhatározta, hogy mindent tagadni fog s nagyobb biztonság kedvéért a jelentéktelen kérdésekben is ahoz tartja magát.

— Mi a foglalkozása?

— Egyik vásárról megyek a másikra. Lovakat cserélgetek.

— Szóval seftel és lop.

— Egynél többször nem sikerült rám a lopás — tiltakozik erélyes hangon s nagyobb nyomtérkedvéért kezét, a szívére tette.

— Volt katona?

— Igenis, főherceg Józsefnél.

— Akkor maga nem volt katona, hanem a főherceg cigánytelepén lakott. Hát sor alatt volt-e — kérdezi tőle ezután az elnök?

— Főherceg Józsefnél — volt ismét a válasz.

— Értse már meg, hogy akkor maga nem volt katona — magyarázgatja az elnök.

— Hát nem voltam, kezeit csókolom, de onnan mentem sor alá.

— Volt már büntetve?

— Soha életemben, — jelenti ki sügárzó arccal.

— De most baja [van a dányosi dologban, ugy-e?

— Igen, de nincs róla semmi tudomásom.

— Azután lopás miatt is folyik maga ellen a vizsgálat.

— Az, kérem, „be van ismervé.“ Március 15-én lesz a tárgyalása itt a pestvidékinél.

A személyazonosság körülményes megállapítása után az esküdtszék megalakítására került a sor.

Hirek.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok lépcső-folyosóján. Telefon 412

Nyilatkozat.

A Székely Imre ellen folyó február hó 4—6. napjain letárgyalt sajtó peremben az esküdtek fölmenték ugyan Székely Imrét; arra a kérdésre azonban, hogy igazolta-e vádlott az incriminált cikkekbeli állításait, az volt az esküdtek válasza, hogy „nem tárgyalatott.“

Jól tudja ezt Székely Imre. Mégis a D. R. U. hasábjain a tények elferdítésével jobb tudomása ellen újabb s fokozottabb rágalmakkal illet engem, — úgy tüntetve föl a dolgot, mintha ő az állításait bizonyította volna.

Velem azonban polemiába annál kevésbé bocsátkozom, mert ellene indított sajtópereim közül több még ma sincs befejezve.

Itt tehát csupán annak kijelentésére szorítkozom, hogy nem késem ellene a sajtópert újabb rágalmai megtorlása végett is megindítani.

Debrecen, 1908. február 29.

Márton Imre.

— Király Gyula kitüntetése.

Király Gyula tanácsnokot, a városi magisztrátus nagy népszerűségnek örvendő közbecsült tagját szép kitüntetéssel folytatónak tegnap elárastották gratulációkkal. Érdekes, hogy Király Gyula kitüntetésével a negyedik, jelenleg Debreczenben lakó ember kapta meg a porosz királyi rendet. E magas renddel kitüntetett egyének: gróf Zedwitz Alfréd a 7. Vilmos huszár ezred ezredes-parancsnoka, Kirsch Frigyes őrnagy és Benceze Bálint csendőrszázados.

— Szabadságolás a hadseregben.

A közös hadügyminisztérium elrendelte, hogy a magyar korona területén állomásozó hadtestparancsnokságok a gyalogos és vadászcsapatnak tartalekállományát a szabadságolt és 1908. április elsejére behívandó ujoncokból szerezzék be. Ha még ezen intézkedés mellett is az említett csapatestéknél a létszámban fölösleg mutatkoznék, úgy részben, vagy egészben szabadságolandók az 1905-ben

besorozottak közül azok, akik 1906-ban tényleges szolgálatra behívtak. E-éleg 1908. április hava után szabadságolandók azok is, akik 1905-ben sorozták s két évet már leszolgáltak. Vagyis 1908. április 1-én a csapatestéknél nem lehet a létszámban fölösleg.

— Ipartestületi elnökválasztás.

A debreceni ipartestület elnöki állása már hónapok óta üresen áll. Az elnöki állás betöltésére még csak most, a rendes évi közgyűlés keretében került sor. A közgyűlés határidejét a jövő hó 4-én tartandó előljárósági gyűlésen fogják kitűzni.

— A Debreceni Csapókerti függetlenségi és 48-as kör, 1908. évi február hó 29-én szombaton, a Csapókerti fiúiskola tautermében, saját pénztára javára, felolvasás, ének, zene és szavalattal egybekötött zártkörű táncestélyt rendez, a következő műsorral: 1. Nyitány. Műkedvelő zenekar Sidó Géza vezetése alatt. 2. Honfoglaló Árpád emlékeztető. Felolvassa dr. Varga Lajos, a kör elnöke. 3. Magyar népdalok. Énekli Bucsay István, a kör pénztárosa. 4. A hazáról. Irta Petőfi Sándor. Szavalja Szabó István, a kör választmányi tagja. 5. Hegedűszóló. Sidó Gézától. 6. A haza. Irta Pósa Lajos. Szavalja Ary Margitka. 7. Rákóczi-induló. Műkedvelő zenekar Sidó Géza vezetése alatt. Műsor befejezte után tánc.

— Elütötte a kerékpár. Sulyos baleset érte tegnap reggel Némethi Róza szakácsnőt, aki dr. Kardos Samu ügyvédnél szolgál. A szakácsnő a reggeli órákban a piacra igyekezett. A Piac-utca 14. számú ház előtt keresztül akart menni az uttesten. Éppen akkor hajtott arra kerékpáron Nagy János mozdonyfűtő, aki későn vette észre a nőt s így történt, hogy kerékpárjával elütötte. A szakácsnő karján és arcán szenvedett súlyosabb természetű sérüléseket. Lakásán ápolják.

— Iparosaink figyelmébe. A hazai iparfejlesztésről szóló 1907. évi XIII. törvény-cikk végrehajtási utasításának 67. § a értelmében a kisiparosok államsegély iránti folyamodványai az illetékes kereskedelmi és iparkamaráknál nyújtandók be. Ezen rendelkezés ellenére a folyamodványok legtöbb esetben közvetlenül a minisztérium elé terjesztetnek fel s onnan adják ki az illetékes kamaráknak véleményezés végett. Hogy ezen eljárás okozta és a kérelmező felek hátrányára eső késedelmet a lehető legkisebbre szorítsák, a minisztérium felhívta az iparkamarákat, hogy a területükön lévő ipartestületeket és egyéb iparos egyesületeket a végrehajtási utasítás idézett szakaszának rendelkezésére figyelmeztessék.

— Könyv az iparfejlesztésről. A Honi Ipar szerk. Sugár Ottó hasznos könyvet írt, amelyben ismerteti, mily kedvezményekkel járulnak az állam és a városok az ipar fejlesztéséhez; gyakorlatilag becses utmutatással szolgálhat ez az iparosságnak és gyárosoknak. A könyv címe: „Mit nyújtanak az állam és a városok az iparnak?“ Ára 3 korona.

— Betörővilág Nánáson. A szomszédos Nánáson sem valami jók a közbiztonsági állapotok. Tolvajok, betörők vigan garázdálkod-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kértjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára tvegenként 4.— korona.

nak ottan. Különösen gyakran tisztelik meg kartékony látogatásaikkal Kun Jeremiás hentesüzletét, ahova már kétszer törtek be ismeretlen tettesek nagyobb mennyiségű húst és 50—60 korona pénzt rabolván el. A tetteseket nyomozzák.

— **Gyengélkedők**, a fejlődésben vagy tanuláshoz visszamaradt gyermekek, vérszegények, bágyattak és idegesek, kimerültek, könnyen hevülékeny és fiatalon kimerült felnőttek nagy eredménnyel használják erősítőül a dr. Hommel-fele Haematogent. Az étvágy megjön, a szellemi és testi erő gyorsan emelkedik és az id-grendszer erősödik. Kérje tehát mindenki kifejezetten a valódi dr. Hommel-fele Haematogent és ne vezettesse magát félre az utázatoktól. — Kapható a gyógyiárakban.

— **Langel Olga** Sziv-utca 28. sz. oklevés franciá tanítónő magánórát ad szerény feltételek mellett.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Puchlin Mihály róm. kath. 71 éves, özvegy Bernstein Hercné izr. 98 éves. Gellén Márton ref. 11 napos, Győri Piroska 6 éves, Kiss Emma ref. 18 hónapos.

Távirat és telefon.

— **Öngyilkos mátkapár.**

— **Zöldi Márton gyásza.**

— **A szerelem, a szegénység.**

Temesvár, február 28.

(Tudósítónk telefonjelentése.) Megrendítő szerelmi drámáról számol be tudósítónk telefonjelentése. Egy földbirtokos, majd utána jegyese, egy fiatal urileány követte el öngyilkosságot ma délután.

A megrázó tragédia részletei a következők:

Zöldy Márton, az országos nevű kiváló író leánya, Zöldy Elza, a temesvári színház művésznője jegyben járt Kopcsinsz Aladár egykor dús gazdag földbirtokossal.

A fiatal művésznőt, aki Kresányi szintársulatának egyik legtehetségesebb tagja volt, nemrégiben jegyezte el Kopcsinsz földbirtokos. Még akkor jómódu, mondhatni gazdag ember volt a vőlegény, de mátkaságának rövid ideje alatt teljesen tönkrement.

Kopcsinsz anyagi romlása feletti elkéseredésében ma délután agyonlőtte magát s nyomban meghalt. A mint hirtelen halála hírért elvitték menyasszonyának, a fiatal művésznő bezárkózott szobájába s pár pillanat múlva mellbe lőtte magát.

Zöldy Elza sebe életveszélyes, elhunyt vőlegényét vasárnap délután temetik.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, február 28. A képviselőház mai ülésének végén, Wesselényi után Szkie-ák Ferenc beszélt, beszélt a javaslat ellen. Szkie-ásokat elnök többször rendreutasította. Az ülés 3 órakor ért véget.

A horvát választások.

Zágráb, február 28. A horvát választások ma a legtöbb kerületben véget értek. A 88 horvát kerületben az eredmény a következő: Megválasztottak 44 koalíciót,

21 Starcevic pártit,
3 radikális szerbet,
2 alkotmány pártit,
1 pártonkivülit.
8 helyen lesz pótválasztás és
9 választás eredménye még ismertlen.

Andrássy a választási reformról.

Budapest, február 28. Több elégedetlen függetlenségi képviselő megkérdezte ma a folyosón Andrássy Gyula gróf b. ügyminisztert, hogy meglehet-e pártiszempontból csinálni a reformot. A belügyminiszter azt válaszolta, hogy ez abszurdum. A reformot csupán nemzeti szempontból lehet megcsinálni.

Bombamerénylet a sah ellen.

Teherán, február 28. A persa sah ellen ma itt bombamerénylet követtek el. A sah automobilon száguldott Teherán főutcáján, mikor 2 ismeretlen egyén bombát vetett az automobil elé. A chauffeur és 20 egyén súlyosan megsérültek, a sah sértetlen maradt. Egyébb részletek hiányoznak.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Csarnok.

Asszony-szerelem.

A „Debreczen“ eredeti regénye.

(Folyt.)

29

Ugy látja, vissza kellene fordulnia, oda lépni az asszony elé s megkérdezni tőle, mért dönti össze azt a világot, ami bájosan és kéjes szenvedések közepett született meg a szívében? Miért akar feledni, mért nem akarja ismerni őt többé? Hosszan és mélyen lélekezik. Megfordul és visszaindul. Aztán újra megáll. Tétován néz előre. Aztán újra megindult, dacosan emelte fel a fejét. „Eh, én nem futok utána“. Ezt gondolta.

Ilvér Tamás nagyon elunta magát odakünn a pusztán. A bajuszát harapdálta, egyik nap György szóltal, meg komor volt. Azt mondta beteg. Ilvér azt gondolta magában, hogy Ubulék háza sem a legvendégszeretőbb Magyarországon.

Az öreg Ubul egy nap felszedte magát és elment valamerre, Bécsbe vagy másfelé, a termést kellett eladni. Előbb összeesdített egy csomó ügynököt, amint ezt minden esztendőben tette, úgy nézett ki a ház, mint egy vendégfogadó. A sok ágens ott lődörgött egész nap az öreg körül: melyik fonhatná be jobban.

Vége az öreg kiverte valamennyit, mint minden esztendőben. Az ügynökök fiatalabbja, amelyiknek már volt érzéke a modern eszmék iránt, lovagias ügyet kerített az öreg nyakába a kidobás okából.

Az öreg dühbe jött, elővette az agarász-ostorát, minden zsebét telerakta pisztolylyal, erre vége lett mindennek. Az ügynökök konstátálták az öregről, hogy gyáva himpellér és a következő esztendőben ismét eljöttek az alkura.

Ilvér Tamás aztán azt csinálta, hogy minden délután besétált a városba és éjjel jött elő. György nem sokat törődött ezzel,

sőt örült neki. Végre is olyan jó barátok között megengedhető ez, gondolta. Egyáltalán nem akart embert látni.

Dühös volt s törte a fejét, hogy nem várja be, míg az öreg előjön, hanem összekapcsol és visszamegy újra a fővárosba és ad hentesnek gyermekeinek leckéket, míg valami hivatalt kap. Általában unta a pénzt és semmi hatással sem volt rá az, hogy ha akarná, olyan fényvel élhetne, mint egy kisebb dőlnémet uralkodó.

Megecetesedett benne a meggyőződés, hogy az élet a legfőbb jó, amit csak úgy lehet kellőképp megérdemelni, ha munkával töltjük el.

Gyűlölte azokat az embereket, akik beleülnek abba a vagyonba, ami apáikról maradt rájuk és egész életükben nem csinálnak egyebet, mint azon török a fejüket, hogyan lehetne minél kevesebb fáradtsággal és minél nagyobb kényelemmel elverni a pénzt.

Csöndesen megvetette a világot, amelyik azt hiszi, hogy csak a jólét és a munkátlan-ság boldogít. S így látta, hogy a jövő század lesz az, amelyik összedönti az elveket, amiket negyvenezer esztendőn át magába szívott a föld és negyvenezer esztendő alatt nem tudta megemészteni.

Krisztusok mindig támadnak, kik a szeretetre és megbocsátásra tanítanak és az emberi nem nem érte el még a meddőségnek azt az elzüllöttségét, amikor teljesen képtelen lenne férfiakat és tollal döntik össze negyven-ezer év tévedéseinek és büneinek alkotmányát. Csak a munka, a munka: ez az Örök-élet s ott kezdődik majd a plátói, a tollatlan kétlábunak emberré való emelkedése, mikor a szellem és a sziv törvényei uralkodnak az emberiségen, törvények, amik nem is törvények, mert hisz szabad lesz mindenki és a szeretet és megbocsátás eszméje ragyogja be a marakodó emberiséget.

Az ember jönnek és szabadnak születik és mert a társadalom teszi rabbá és gonoszszá, a társadalom véteit teszi majd jóvá az a nagy forradalom, amelyiknek jeleit a távolba vigyázók már ott látják beírva a csillagokba és ez a jel egy keresztbefekvő kalapács és toll, szimboliuma a munka diadalának.

Mert még mindig a munka az utolsó és a megvetett, még mindig nem a kalapács zengése és gőz sivitása tölti meg a földet, nem lobog magasan és becsülten a szellem fátylaja, a szurony és lánc megsörren, egyik a kézben, a másik a lábón és az emberek ott térdelnek a porban a számozatlan fiáker és magánfogat előtt.

A szellem méese k'csi hónapos szobácskában pislog a harmadik emeleten, közel az éghez és hideg viznél és száraz kenyérnél nem jut előbbre az, aki ezt a méceset élesztgeti, a munka pedig tizedmagánál pihen meg dohos szalmán a pincében közel a föld szívéhez, ha jó a nagyszemű lombos éj, ráborítja puha szárnyait a földre. Mert a szellem legtöbbször nem ott kezdődik a honatyai vagy bankdirektori állapotnál — és a palotához építő gyárosok sem éppen a munka szimboliumai.

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

WEIMANN DEZSŐ és TÁRSA
női felöltő és gyermekruha
o o o áruháza o o o

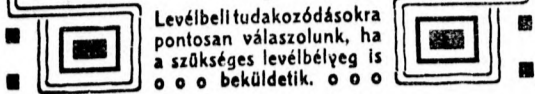
MEGNYILIK

március hó elején a Rózsa-féle
helyiségben, Kistemplom bazár.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

„Örök hűség“ levelei vannak a kiadóban.

Májusra 3 szoba, előszoba, felső konyha, kamara és hozzá tartozókból álló lakás 2 tagu családnak kerestetik, kevéssé népes tiszta, háznál, udvari is lehet. Cim a kiadóban.

Négy éves szép kis lányomat örökből óhajtánám adni jómódu családnak. Cim a kiadóban.

Uri háznál butorozott utcai szoba dittingvált ur részére március 1-től kiadó. Cim megtudható a kiadóhivatalba. (1372)

Egy 40-42 éves józan életű ember és jó okmányokkal bir, óhajtana egy 32-36 éves újvel örök hűséget mondani. Levelek: „Örök hűség“ alatt a kiadóba kéretnek.

Villamos

felszerelési cikkeket, műszereket gyárt és árusít legelőcsöbbsen a debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. —

FÖLDEVÁRI L.
Kossuth-utca 1.
Telefon 168. sz.

3 szobás lakást keresek azonnali beköltözésre. Cim Fenyő, Zugó-utca 6. szám.

Kitűnő korcsma vegyes kereskedéssel, trafikál, mézszárákkal biharmegyei nagyközségben olesón eladó. Felvilágosítás Gottliebennél Debreczen Halköz 4.

Kiadó lakás öt szoba, előszoba fürdőszoba Egymalom-u. 4. sz. (1364)

Eladó nyaraló és nyaralónak való szőlő a nagyerdei köruton. Cim a kiadóban. 1364

Egy teljes kávéházi berendezés eladó. Az asztalokból csak carambol van már. Cim Gergely Elsa Nyiregyháza, Selyem-u. 20.

Eladó egy golyós fegyver jutányos áron. Ugyazintén egy új kisbőgő eladó. Cim a kiadóban.

Kiadó. Szépen butorozott utcai szoba előszobával Egymalom-utca 4. sz. 1492.

Eladó szőlő. A Boeskey-kertben egy öt nyilas (4000 □ öl) területű, kényelmes, szép nyári lakással ellátott, jó karban levő szőlő eladó. Bővebb felvilágosítás kapható Hajó-u. 8. sz. alatt naponként d. u. 1-2 óra között.

Társ k restetik 2-3000 korona tőkével egy jövedelmező vállalatba. Értekezni lehet Ámosdy Sándor bankirodájában, Deák Ferenc-utca 12. sz. Délelőt 9-től 11-ig.

Fischer Adolf

posztó nagykereskedő kirakatában a legújabb divatu férfi öltöny és női k o s z t ü m - s z ö v e t e k láthatók.

Ha pénzkölcsönre van szüksége forduljon!

Klár Andor

bankirodájához DEBRECZEN, Miklós-utca 23. sz.
Telefon 445. sz.

Villamos világítás és erőátvitel.

Fényes világítás a dr. Wolfram lámpákkal. Lakások, kávéházak és vendéglők, üzletek, kirakatok részére. Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek. T. c. megrendelőimnek a Dr. Just Wolfram lámpákat félárban adom. A legjobb hazai gyártmányu Motorok nálam rendelhetők meg. Telefon, szobacsengő bevezetések jutányos áron 802

Fazekas Imre

Villamos-Világítási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képviselője. Iroda és raktár Piac-u. 77. Telefonsz. 567.

Naponta friss SZIMON-féle

Szultán-keverék Pörkölt-kávé

1. számú kilója K. 5.—, 2. sz. kl. K. 4.60, 3. számú K. 4.—, 4. számú K. 3.20, 5. számú K. 2.80. Pörkölésre csakis a legkiválóbb és tiszta ízű kávékat használom. Vidéki rendeléseknél csomagolás ingyen; 5 klg. vételéről bérmentve.

Szimon István

főüzlet: BUDAPEST, Váci-körut 12. Fióküzletek: Váci körut 60., Teréz-körut 23.

Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál 1906-7. vágású elsőrendű cserhasáb tűzifa wagononként (100 q) Apát-kereszturi állomásonál kocsiba rakva 130 (egyszázharminc) koronáért eladó.

A vasuti fuvardíj kocsinkint Apátkereszturi állomástól Bihardiószegig kor. 18.74, Gyapolyig 21.74, Paptamásiig 23.74, Biharig 26.74, Nagyváradig 30.74, Debreczenig 34.74, Szoboszlóig 39.74. Kabáig 45.74, Püspökladányig 50.74, Karczagig 53.74, Kisujszállásig 58.74, Mezőkeresztesig 37.74, Berettyó-Ujfaluig 40.74, Bárándig 47.74, Cséffáig 42.74, N.-Szalontáig 45.74, Sarkadig 50.74. Gyuláig 53.74, B.-Csabáig 58.74, Horgosig 85.74, Szabadkáiig 90.74, Zomborig 102.74, Érselindig 17.74, Érmihályfalváig 22.74, Nyirábrányig 29.74, Vámos-Péresig 29.74, Hajduhadház 39.74, Ujfahértó 45.74, Császárszállás 47.74, Nyiregyháza 47.74.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartó hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett. 1185

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Donogán és Somossy

Debreczen, kistemplombazár.

Báli idényre

csipke ruhák, batist ruhák, legdivatosabb selyem kelmék. Francia himzett batistok.

Óriási választék!

1267

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készíttetnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dms választéka.

Telefon szám: 568

1063

Aki

olcsón vásárolni, akar

keresse fel most az

Ott Károly

utóda fizetését KOSSUTH-UTCA, a város ház alatt. — Csipkék, szálagok, női pipere és bélésárúk, ruhadíszek, kézimunka keleti ékek, férfingek és nyakkendők, virágok, divatpárnák, alsószyoknyák, harisnyák és szabókellékek rendkívül olcsó leosztított árak mellett.

Ott Károly u.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

o j t á s o k a t, heréléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiókat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.